

PRESSMEDDELANDE

DATUM: 2006-09-13

NR: 39

KONTAKT: Presstjänsten, tel. 08- 787 02 15

SVERIGES RIKSBANK
SE-103 37 Stockholm
(Brunkebergstorg 11)

Tel +46 8 787 00 00
Fax +46 8 21 05 31
registratorn@riksbank.se
www.riksbank.se

■ Persson: Det aktuella ekonomiska läget

Vice riksbankschefen Kristina Persson talade under onsdagen om det aktuella läget i världsekonomin, svensk ekonomi och penningpolitik vid ett möte anordnat av Byggmaterialdistributörerna.

"Världsekonomin har utvecklats mycket starkt de senaste åren med en tillväxt på i genomsnitt 5 procent per år. USA och delar av Asien, framförallt Kina, har fungerat som tillväxtmotorer i världsekonomin. I euroområdet har utvecklingen varit dämpad de senaste åren, men även där tycks återhämtningen ha kommit igång. Detta har bidragit till en stark tillväxt i export och BNP i Sverige och nu ökar också hushållens konsumtion i snabbare takt. En viktig faktor bakom detta är sannolikt att arbetsmarknaden har förbättrats gradvis det senaste året. Även vinster och investeringar uppvisar en stark tillväxt. Inte minst bostadsbyggandet har tagit fart ordentligt", inledde Persson.

"Globaliseringen har varit en viktig drivkraft bakom denna breda och starka konjunkturuppgång. De senaste 15-20 åren har det skett stora och genomgripande förändringar i världsekonomin som öppnat upp för ett större handelsutbyte och gjort de nationella ekonomierna alltmer integrerade. Kinas, Indiens och Östeuropas ökade ekonomiska öppenhet gentemot omvärlden har skapat både nya marknader och ökad konkurrens", fortsatte Persson.

"Samtidigt som efterfrågetillväxten i världsekonomin har varit stark har pristrycket i konsumentledet hållits tillbaka. Det har skett en nedväxling av inflationstakten globalt sedan början av 1990-talet. I de industrialiserade länderna har prisökningstakten i genomsnitt uppgått till 2 procent de senaste åren. Orsakerna är främst att penningpolitiken nu syftar till låg inflation och att allt fler länder deltar i världshandeln, vilket har bidragit till ökad konkurrens och ökad produktion i lågkostnadsländer. Globaliseringen har därmed bidragit till att hålla tillbaka löner och priser i de industrier som är utsatta för global konkurrens samtidigt som det har blivit möjligt att i ökad utsträckning importera produkter från lågkostnadsländer. Den skärpta konkurrensen har också pressat företagen i de gamla industriländerna till ökad produktivitet, vilket också dämpar inflationen", sade Persson.

"De senaste åren har inflationen i Sverige överraskat på nedåtsidan och väsentligt understigit Riksbankens mål på 2 procent. Under 2004-2005 var inflationen (mätt

med UND1X) i genomsnitt 0,8 procent. I år har det skett en gradvis ökning av inflationen men den är alltså lägre än målet. Denna utveckling kan knappast bero på alltför låg efterfrågan eftersom BNP-tillväxten snarare har varit starkare än väntat. Inflationstrycket har hållits tillbaka av utbudsfaktorer, framförallt en hög produktivitetstillväxt och svag importprisutveckling", konstaterade Persson.

"Trots de senaste årens starka tillväxt har arbetsmarknaden varit svag men under 2005 började sysselsättningen ta fart igen efter att ha fallit i två år. De senaste månaderna har det skett en tydlig uppgång av antalet sysselsatta. Samtidigt har allt fler personer sökt sig till arbetsmarknaden i takt med att jobbutsikterna förbättrats, vilket innebär att arbetslösheten sjunker relativt långsamt. De förbättrade utsikterna på arbetsmarknaden stöds också av Konjunkturinstitutets senaste barometer som visar på fortsatt positiva anställningsplaner inom byggindustrin och delar av de privata tjänstenäringarna under det tredje kvartalet i år", sade Persson.

"Vid det senaste penningpolitiska mötet den 29 augusti beslutade Riksbankens direktion om en höjning av reporäntan med 0,25 procentenheter. Bakgrunden till detta beslut var bl.a. en stark BNP-tillväxt hittills i år framförallt i Sverige men även i omvärlden. Bilden av ett starkt efterfrågläge stöds också av en fortsatt hög utlåning till hushållen och snabba husprisökningar. BNP-tillväxten verkar bli högre i år och nästa år jämfört med vår prognos i juni. Produktiviteten har utvecklats betydligt starkare än väntat, vilket har en dämpande effekt på enhetsarbetskostnaderna. Uppgången i produktivitetstillväxt bedöms emellertid till stor del vara tillfällig. I takt med att konjunkturen fortsätter att förbättras kommer arbetsmarknaden att stärkas och produktivitetstillväxten därmed att dämpas. Det leder till att inflationen gradvis stiger", fortsatte Persson.

"Riksbanken framhöll i samband med beslutet att det är rimligt att anta att reporäntan kommer att behöva höjas ytterligare, ungefär på det sätt som marknaden förväntar sig, för att säkerställa en inflation i linje med målet på ett par års sikt. Jag delar den bedömningen", sade Persson.

"Detta förutsätter att konjunkturen utvecklas ungefär så som vi föreställer oss, nämligen att världsekonomi når konjunkturtoppen i år och att det sedan sker en långsam anpassning till en något lägre tillväxt. Det går dock inte att utesluta att den globala ekonomin bromsar in betydligt snabbare. Det som skulle kunna utlösa ett sådant scenario är att den pågående avmattningen på bostadsmarknaden i USA, tillsammans med ett högt oljepris och ett högre ränteläge, leder till en kraftigare dämpning av hushållens konsumtion och därmed tillväxten. Samtidigt gör den högre inflationen att Federal Reserve inte har samma möjligheter som tidigare att stimulera ekonomin genom räntesänkningar. Ytterligare en riskfaktor är att den snabba tillväxten i Kina riskerar att leda till bakslag längre fram", avslutade Persson.